

God diabetesoppfølging nytter

Intensivert oppfølging med målrettet intervensjon mot kjente risikofaktorer halverer risikoen for kardiovaskulær og mikrovaskulær sykdom ved type 2-diabetes, viser ny dansk studie.

Kardiovaskulær sykdom er vanlig blant pasienter med type 2-diabetes, og mye av oppfølgingen ved diabetes er rettet mot blodsukkerkontroll og risikofaktorer for hjerte- og karsykdom.

I en åpen, dansk studie ble 160 pasienter med type 2-diabetes og mikroalbuminuri (gjennomsnittsalder 55,1 år) randomisert til enten vanlig oppfølging hos allmennpraktiker (med mulighet for henvisning til spesialist) eller til et intensivert opplegg med trinnvis atferdspåvirkning om kosthold, røyking og mosjon og behandlingsmål for medikamentell behandling mot hyperglykemi, hypertensjon, dyslipidemi og mikroalbuminuri, samt acetylsalisylsyre som sekundærforebygging mot kardiovaskulær sykdom. Den sistnevnte pasientgruppen hadde i løpet av 7–9 år signifikant lavere risiko for både kardiovaskulær sykdom (definert som død av kardiovaskulær årsak, hjerteinfarkt, hjerneslag, koronar revaskulariseringsbehandling, amputasjon eller vas-

kulær kirurgi) så vel som nefropati, retinopati og autonomisk nevropati, med hasardforhold (hazard ratio) på henholdsvis 0,47 (95 % KI 0,24–0,73), 0,39 (0,17–0,87), 0,42 (0,21–0,86) og 0,37 (0,18–0,79). Gruppen hadde større fall i glykosylert hemoglobin, blodtrykk, serumkolesterol, triglycider og albuminsekresjon.

– Denne studien viser ikke hvilke enkelttiltak som virket, men tidligere studier av kortere varighet har vist effekt for flere av enkelttiltakene, påpeker overlege Svein Skeie ved Medisinsk klinikk, Sentralsjukehuset i Rogaland. Studien fra Danmark er viktig og viser at effekten av et intensivert behandlings- og oppfølgingsopplegg med flere typer tiltak holder seg over tid. En slik oppfølging forutsetter ressurser til god pasientopplæring og motiverte pasienter og helsepersonell. Studien er en stor inspirasjon for stadig å forbedre diabetesomsorgen, sier Skeie.

Petter Jensen Gjersvik
Tidsskriftet

Litteratur

1. Gæde P, Vedel P, Larsen N, Jensen GVH, Parving HH, Pedersen P. Multifactorial intervention and cardiovascular disease in patients with type 2 diabetes. *N Engl J Med* 2003; 348: 383–93.

Akupunktur som fødselsanalgesi

En norsk undersøkelse viser at akupunktur reduserer fødselssmerter og er et alternativ til farmakologisk smertebehandling.

I undersøkelsen som er gjennomført ved Sykehuset Østfold, ble 210 kvinner som fødte til termin (37–42 uker) randomisert i to grupper. Forsøksgruppen fikk akupunktur av trente jordmødre, mens kontrollgruppen fikk falsk akupunktur, dvs. tilfeldige nålestikk. Inklusjonskriteriene var at kvinnen hadde normal CTG ved innkomst og var i aktiv fødsel. I begge grupper var det omtrent like mange førstegangs- som flergangsfødende, og ingen av kvinnene hadde tidligere fått akupunktur.

Kvinnenes smerteopplevelse ble registrert på en VAS-skala (visual analog scale) både før, under og to timer etter fødselen. Det ble også gjort intervjuer av kvinnene 6–8 uker post partum. Gruppen som fikk akupunktur hadde redusert smerteopplevelse ved alle måletidspunktene og mindre behov for epidural- eller petidinanestesi sammenliknet med kontrollgruppen. Fødselsvarigheten var også kortere i forsøks-

gruppen, men dette ble oppfattet som en effekt av mindre bruk av epiduralanestesi.

– Dette er den første randomiserte kontrollerte undersøkelsen som viser at akupunktur reduserer fødselssmerter hos kvinner. At studien er enkeltblind, svekker ikke dens konklusjoner, sier Kjell Åsmund Salvesen, professor ved fødeavdelingen ved St. Olavs Hospital i Trondheim.

– Fødende kvinner har behov for alternative metoder for smertelindring enn konvensjonelle, farmakologiske metoder. Derfor har denne studien stor klinisk interesse, sier Salvesen.

Han peker på data fra Medisinsk fødselsregister fra 2000 som viser at det ved norske sykehus ble brukt petidin ved 16 %, lystgass ved 36 % og epiduralbedøvelse ved 22 % av vaginalfødslene. Ved St. Olavs Hospital er de tilsvarende tallene henholdsvis 3 %, 55 % og 32 %.

Tom Sundar
tom.sundar@legeforeningen
Tidsskriftet

Litteratur

1. Skilnand E, Fossen D, Heiberg E. Acupuncture in the management of pain in labor. *Acta Obstet Gynecol Scand* 2002; 81: 943–8.

Tynne mus lever lenger

I mer enn 60 år har man kjent til at kalori-restriksjon øker livslengden hos pattedyr. Forsøk på genetisk modifiserte mus viser at effekten kanskje er avhengig av vekt, og ikke av mengden mat som inntas (*Science* 2003; 299: 572–4).

Musene manglet genet for insulinreseptoren. De kunne derfor ikke legge på seg, og utviklet ikke fedme assosiert med økt alder. Slike mus levde i gjennomsnitt 18 % lenger enn normale mus som fikk samme diett.

Sjelden hudsykdom

Høye doser med humant immunglobulin kan hjelpe pasienter med toksisk epidermal nekrolyse (*Arch Dermatol* 2003; 139: 26–32). Sykdommen er alvorlig, men sjelden. Derfor er det vanskelig å gjennomføre klinisk kontrollerte studier.

En gjennomgang av 48 tilfeller som ble behandlet med intravenøst immunglobulin viser imidlertid at 42 av disse overlevde. Tidlig behandling og store doser var assosiert med raskere bedring. Forfatterne anbefaler at pasienter med toksisk epidermal nekrolyse får 1 g immunglobulin per kilo daglig i tre dager.

Cytostatika ved levermetastaser

Cytostatikabehandling via leverarterien øker ikke overlevelsen ved levermetastaser fra kolorektalcancer (*Lancet* 2003; 361: 368–73). Det er konklusjonen på den hittil største studien som har sammenliknet denne administrasjonsformen med tradisjonell intravenøs behandling. De 290 pasientene som deltok i studien fikk alle 5-fluorouracil med tillegg av folsyre. Forfatterne konkluderer med at arteriell infusjon ikke bør benyttes i klinisk praksis.

Et bilde av viktig behandling

Angiotensinkonverterende enzym (ACE) har en sentral funksjon i reguleringen av hjerte- og karfunksjonen. Enzymet splitter det karboksylterminale peptidet fra angiotensin I og danner den potente vasopressoren angiotensin II. ACE-hemmere brukes ved hypertensjon, hjertesvikt og etter infarkt. Medikamentene er imidlertid utviklet uten at man har kjent strukturen av det humane ACE.

Nå har sørafrikanske forskere klart å vise den radiologiske strukturen av humant ACE og en av de mest brukte hemmerne, lisinopril (*Nature* 2003; 421: 551–4). Fremstillingen gir et detaljert bilde av enzymets aktive sete. Funnene kan benyttes til å utvikle nye, mer selektive ACE-hemmere i fremtiden.